

Rok akademicki: 2020/2021

ID zajęć: 536493

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Monika Dacka

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 1 / 15

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów:

Lokalizacja w planach rocznych: Rok - Semestr

Punkty ECTS:

Forma zaliczenia: Nie sklasyfikowany

Cele przedmiotu:

C1 - Zapoznanie z aktualnym stanem wiedzy dotyczącym teoretycznych zagadnień rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży od okresu wczesnego dzieciństwa do okresu adolescencji.

C2 - Wprowadzenie w metodologiczne podstawy badań i diagnozy wybranych funkcji rozwojowych. Nabycie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy o rozwoju dzieci i młodzieży poprzez przeprowadzenie badania rozwoju dziecka z zastosowaniem m.in. metod eksperymentalnych oraz opracowanie raportu z badania.

Wymagania wstępne:

W1 - uczestnictwo w wykładzie Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży.

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

K_W05 Student ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w różnych kontekstach społecznych oraz czynników stymulujących/utrudniających ten rozwój; posiada pogłębioną wiedzę na temat roli podstawowych środowisk (rodzina, szkoła, media masowe, rówieśnicy, praca) dla funkcjonowania jednostki.

K_W08 Student ma wiedzę na temat procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych; zna terminologię, różnorodne uwarunkowania tych procesów oraz współczesne osiągnięcia badań w tym zakresie.

K_W14 Student zna etapy i zasady realizowania procesu diagnostycznego dla różnych celów oraz sposoby integracji rezultatów uzyskanych za pomocą różnych narzędzi badawczych.

UMIEJĘTNOŚCI

K_U04 Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł informacji (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz szanując zasady własności intelektualnej.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

K_K04 Student ma świadomość znaczenia sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania we wszystkich obszarach życia; posiada przekonanie o potrzebie wspierania jednostek i grup w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych. Dostrzega potrzebę odpowiedzialnego popularyzowania wiedzy z zakresu psychologii.

Metody dydaktyczne:

metody dialogowe,
metody problemowe,
praca z tekstem,
praca w grupie,
metoda pracy empirycznej i diagnostycznej.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Kolokwium pisemne z literatury przedmiotu.

Praca zaliczeniowa z rozwoju dzieci i młodzieży: projekt badawczy eksperymentu z zakresu diagnozy funkcji poznawczych dzieci i młodzieży.

WIEDZA

Opis zajęć: Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży (PWJŻ) (ćwiczenia)

ocena niedostateczna/dostateczna: brak elementarnej wiedzy/elementarna wiedza na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w różnych kontekstach społecznych oraz czynników stymulujących/utrudniających ten rozwój; nie posiada/posiada elementarnej wiedzy na temat roli podstawowych środowisk (rodzina, szkoła, media masowe, rówieśnicy, praca) dla funkcjonowania jednostki; nie zna/zna terminologię i nie posiada/posiada podstawową wiedzę na temat procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych oraz ich uwarunkowań w funkcjonowaniu człowieka a także nie zna/zna współczesne osiągnięcia badań w tym zakresie;

ocena dobra/bardzo dobra: student posiada dobrą/pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w różnych kontekstach społecznych oraz czynników stymulujących/utrudniających ten rozwój; posiada wiedzę/szeroką wiedzę na temat roli podstawowych środowisk (rodzina, szkoła, media masowe, rówieśnicy, praca) dla funkcjonowania jednostki; dobrze/bardzo dobrze zna terminologię i posiada wiedzę na temat procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych oraz ich uwarunkowań w funkcjonowaniu człowieka a także dobrze/bardzo dobrze zna i rozumie współczesne osiągnięcia badań w tym zakresie; posiada szeroką wiedzę odnośnie etapów i zasad realizowania procesu diagnostycznego dla różnych celów oraz sposobów integracji rezultatów uzyskanych za pomocą różnych narzędzi badawczych;

UMIĘTNOŚCI

ocena niedostateczna/dostateczna: student nie potrafi/potrafi w stopniu elementarnym samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoich profesjonalnych umiejętności, korzystając z różnych źródeł informacji (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz szanując zasady własności intelektualnej; nie potrafi/ potrafi w stopniu podstawowym wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii rozwoju dzieci i młodzieży do analizowania i opisywania zachowań oraz nie posługuje się/postuguje się wybranymi podejściami teoretycznymi; ocena dobra/bardzo dobra: student potrafi samodzielnie i w dobrym stopniu/bez trudności i z zaangażowaniem zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł informacji (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz szanując zasady własności intelektualnej; dobrze/bardzo dobrze posługuje się wiedzą teoretyczną z zakresu psychologii rozwoju dzieci i młodzieży do analizowania i opisywania zachowań oraz dobrze/bardzo dobrze i sprawnie posługuje się wybranymi podejściami teoretycznymi;

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

ocena niedostateczna/dostateczna: student nie ma elementarnej/ma podstawową świadomości znaczenia sfery psychicznej dla jakości funkcjonowania we wszystkich obszarach życia dzieci i młodzieży; nie posiada/posiada przekonanie o potrzebie wspierania jednostek i grup w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych; nie dostrzega/dostrzega potrzeby odpowiedzialnego popularyzowania wiedzy z zakresu psychologii;

ocena dobra/bardzo dobra: student ma dobrą/głęboką świadomość znaczenia sfery psychicznej dla jakości funkcjonowania we wszystkich obszarach życia dzieci i młodzieży; posiada przekonanie o potrzebie wspierania dzieci i młodzieży w aspekcie ich kompetencji społecznych; dostrzega/dostrzega i rozumie potrzebę popularyzowania wiedzy z zakresu psychologii rozwojowej;

Treści programowe przedmiotu:

1. Zagadnienia teoretyczne i metodologiczne badań nad rozwojem dzieci i młodzieży. Wybrane współczesne teorie rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży, metodologia badań eksperymentalnych. Problematyka diagnozy rozwoju dzieci i młodzieży.
2. Metodologia diagnozowania rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży. Podejścia badawcze, plan badań rozwojowych w diagnostyce wybranych funkcji psychicznych.
3. Wybrane zagadnienia rozwoju poznawczego dzieci i młodzieży we wczesnym, średnim i późnym dzieciństwie oraz w okresie adolescencji:
  - teorie rozwoju piagetowskie, postpiagetowskie (rozwój myślenia symbolicznego i logicznego, dziecięce teorie umysłu, rozwój myślenia pojęciowego),
  - rozwój sprawności językowych i komunikacyjnych.
4. Psychologiczna analiza rozwoju dzieci i młodzieży w obszarze poszczególnych funkcji psychicznych w ujęciu podłużnym: rozwój emocjonalno-społeczny, zagadnienia rozwoju aktywności, rozwój osobowości oraz sfery moralnej i religijnej.

Literatura:

Literatura podstawowa

1. Bee H. (2004). Psychologia rozwoju człowieka. Poznań: Wydawnictwo Zyska i S-ka.
2. Brzezińska A. (red.). (2005). Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa. Gdańsk: Wydawnictwo GWP.
3. Czerwińska-Jasiewicz M. (2015). Psychologia rozwoju młodzieży w kontekście biegu ludzkiego życia. Warszawa: Wydawnictwo Difin.
4. Harwas-Napierała B., Trempała J. (2000). Psychologia rozwoju człowieka. T.2. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Oleszkowicz A., Senejko A. (red.). (2013). Psychologia dorastania. Zmiany rozwojowe w dobie globalizacji. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
6. Trempała J. (red.). (2011). Psychologia rozwoju człowieka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
7. Vasta R., Haith M.H., Miller S.A. (1995). Psychologia dziecka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca

1. Birch A., Malim T. (1998). Psychologia rozwojowa w zarysie. Od niemowlęctwa do dorosłości. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Bryant P.E., Colman A.M. (red.) (1997). Psychologia rozwojowa. Poznań: Wydawnictwo Zyska i S-ka
3. Brzezińska A. (2000). Społeczna psychologia rozwoju. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe "Scholar".
4. Harwas-Napierała B., Trempała J. (2002). Psychologia rozwoju człowieka. T.3. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Opis zajęć: Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży (PWJŻ) (ćwiczenia)

5. Schaffer R.H. (2005). Psychologia dziecka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
6. Turner J., Helms D. (1999). Rozwój człowieka. Warszawa: WSiP.